

Oproep aan het kabinet: verzilver nu de kansen voor duurzame industrie op elektriciteit

Datum: 14 oktober 2021

Elektrificatie – zowel direct als indirect via waterstof – is dé weg om de Nederlandse industrie vergaand te verduurzamen. Om de kansen die elektrificatie biedt te verzilveren, is op korte termijn stevig overheidsbeleid nodig. Dat is de kern van de oproep die de werkgroep Power-to-Industry doet. De werkgroep bestaat uit (vertegenwoordigers van) netbeheerders, industriepartijen, energiebedrijven, milieuorganisaties en kennisorganisaties. De ondertekenaars roepen de politieke partijen op om nu belangrijke keuzes te maken over planning, investeringen en randvoorwaarden voor de gezamenlijke ontwikkeling van elektrificatie, hernieuwbare productie en energie-infrastructuur. Vanwege de jarenlange [doorlooptijden](#) van elektrificatieprojecten is het van groot belang dat dit in de komende kabinetsperiode wordt uitgewerkt in concreet beleid.

Als de randvoorwaarden goed worden geregeld, staan de bedrijven klaar om de industrie te verduurzamen en het CO₂-besparingspotentieel te realiseren. De [Routekaart Elektrificatie](#) brengt het potentieel van elektrificatie in de industrie in kaart en is opgesteld door TKI Energie en Industrie in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Volgens de routekaart is het in 2030 al technisch mogelijk om een grote stap te maken. Het potentieel telt op tot een extra elektriciteitsvraag van ongeveer 80 TWh. De ondertekenaars van deze oproep pleiten ervoor dat er voor 2030 in ieder geval voor minstens 30 TWh aan elektrificatie in de industrie wordt gepland. Deze hoeveelheid zal tot minimaal 4,2 Mton CO₂-reductie leiden.

De instrumenten en de benodigde infrastructuur om grootschalige elektrificatie mogelijk te maken zijn echter nog niet aanwezig, dit leidt nu al tot vertraging in de uitvoering. We roepen het nieuwe kabinet daarom op om op korte termijn aan de slag te gaan met het oplossen van de bestaande knelpunten voor elektrificatie en daarvoor het juiste beleid en middelen in te zetten.

Versterk de business case

Een rendabele business case is cruciaal om de industrie in staat te stellen om zoveel mogelijk op natuurlijke investeringsmomenten te kunnen elektrificeren. Daar is nu echter nog geen sprake van. Als we kijken naar de SDE++ 2020, dan zijn technieken die onderdeel uitmaken van het proces richting elektrificatie, zoals waterstof-elektrolyse, e-boilers en warmtepompen grotendeels buiten de boot gevallen. Bijna alle aanvragen voor SDE++ subsidie voor deze technieken in de industrie zijn afgewezen. Dit terwijl elektrificatie, met name van processen tot 200°C, voor 2030 zeker mogelijk is. De voorwaarden in de SDE++ moeten daarom verbeteren, bijvoorbeeld door meer (en voor meer uren) subsidie toe te kennen wanneer deze elektrificatie-technieken aantoonbaar hernieuwbare elektriciteit gebruiken. Ook de energielasting voor elektriciteit moet verlaagd worden ten opzichte van gas om elektrificatie concurrerender te maken. Zorg er tot slot voor dat de kosten voor elektrische infrastructuur (nettarieven en aanpassingen binnen de fabriek) de overstap naar elektrificatie niet tegenhouden. Dit kan bijvoorbeeld door negatieve prikkels in de nettarieven voor flexibel stroomgebruik door e-boilers weg te nemen.

Koppel elektrificatie van de industrie aan verhoging van de opwek van groene stroom

Het Klimaatakkoord onderschrijft dat extra elektriciteitsvraag uit de verschillende sectoren gepaard moet gaan met extra investeringen in wind- en zonne-energie. Alleen al de extra vraag uit de industrie en van datacenters in 2030 wordt in het [advies](#) van de Stuurgroep Extra Opgave geraamd op circa 45 TWh. Dat is ongeveer gelijk aan een uitbreiding van Wind op Zee met 10 GW. Wij steunen de motie Boucke c.s. om versneld gebieden aan te wijzen om deze 10 GW te realiseren en we pleiten er ook voor om de mogelijkheden voor extra windenergie op land en zonnestroom te benutten en dus zeker de SDE++ voor nieuwe aanvragen voor deze technieken in stand te houden. Wij pleiten ook voor een duidelijk ontwikkelpad voor elektrificatie met bijbehorende middelen; dat draagt bij aan (markt)zekerheid voor zowel de industrie als ontwikkelaars van hernieuwbare elektriciteit. In dit pad kan extra vraag en hernieuwbaar aanbod op hoofdlijnen worden gekoppeld, zodat deze zich parallel aan elkaar ontwikkelen. Dat is van groot belang voor de businesscase van zowel industrie als wind op zee, voor het betaalbaar houden van de energietransitie en voor de belasting op het elektriciteitsnet. Daar is regie voor nodig vanuit de overheid. Daarbij helpt het als er één elektrificatieloket is bij de overheid dat de verschillende aspecten samenbrengt.

Realiseer tijdig infrastructuur

Een cruciale randvoorwaarde voor zowel vraag als aanbod is dat de energie-infrastructuur tijdig voorziet in voldoende transportcapaciteit, zodat de industrie de overstap naar elektrificatie kan maken. Dit vraagt om anticiperende publieke investeringen in de infrastructuur. Ontwikkel de groei van vraag en aanbod in samenhang met de infrastructuur door bijvoorbeeld de aanlanding van windenergie op zee te plannen bij industriële clusters. Zorg dat vraag en aanbod goed op elkaar aansluiten middels flexibiliteit in het systeem. Tot slot, geef de landelijke en regionale overheden zo vroeg mogelijk duidelijkheid en voldoende ruimte om te anticiperen op investeringen en verkort procedures voor ruimtelijke inpassing en het afgeven van vergunningen. Ook dit vereist regie vanuit de overheid.

Voer effectief innovatiebeleid

Verduurzaming van hoge temperatuur industriële processen middels elektrificatie is in de meeste gevallen nog een uitdaging. Daarvoor is aanvullend innovatiebeleid nodig. Dat moet zich met name richten op opschalingsregelingen voor technologieën die nog niet marktrijp zijn, zoals elektrische fornuizen, krakers en synthetische brand- en grondstoffen. Ook op het gebied van hybride elektrificatie is verdere innovatie gewenst. Neem hiervoor realistische kosten mee voor het integreren van elektrificatie in een industrieel proces.

Power-to-Industry

Ondertekenaars, Leden Power-to-Industry:



Vereniging Nederlandse Glasfabrikanten



Daarnaast is de oproep ondertekend door:

